

Posudek vedoucí bakalářské práce

Veronika Borovková

„Zmapování výskytu lišt s personifikovanými Ctnostmi v tiskárnách rudolfínské Prahy“

Knihovědná témata nepatří mezi studenty knihovnictví k vyhledávaným. Dějiny staré české ilustrace se pak začínají těšit hlubšímu zájmu vědecké obce až v posledních několika letech. Veronika Borovková tedy již výběrem tématu projevila nebývalou odvalu. Pracovala s velkou chutí a průběžně zasílala ke kontrole poměrně dlouhé texty, které musely být pro omezený rozsah bakalářské práce v závěrečné fázi značně zkráceny. Do této fáze bohužel zasáhl můj porod a následný úbytek času, který jsem dozorování práce mohla věnovat, a tak studentce patří velký dík za projevenou trpělivost.

Borovková se nejdříve zabývala historií ctností, která sahá až do doby antiky. Nauka o ctnostech se pak díky morálnímu obsahu uplatnila i v křesťanském středověku. Pozdní renesance a manýrismus prohloubily zájem o ikonologii, kam se řadí i Ctnosti v lidské podobě. Studentka vyhledala mnoho příkladů personifikovaných Ctností (i Neřestí) v českém a výběrově i v zahraničním umění. V podkapitole 1.4.1 Výskyt námětu Ctností v 15. století (!) uvedla tištěné ilustrace zdobící německý Bonerův *Edelstein* 1461 a české ilustrace v *Pánovi rady* 1505, v Tovačovského *Hádání* 1530 a v Rvačovského *Masopustu* 1580. Poté se ponořila do studia dějin knižní kultury. Zde se snad mohla méně věnovat knihtisku samotnému (přičemž tato část doznala nejvýraznějšího krácení) a více se zaměřit na historii samotné výzdoby (kterou zařadila do podkapitoly 1.4). V oblasti výzkumu naší ilustrace ovšem narazila na chybějící moderně pojaté kompendium (pomineme-li *Encyklopedii knihy*). Z *Krásné knihy* Františka Horáka již v dnešní době bez nutné korekce čerpat nelze a novější publikace, která by tuto populárně-naučnou knížku nahradila, je v nedohlednu. Jádrem bakalářské práce tvoří představení návazné linie lišt s křesťanskými Ctnostmi, které užívalo několik tiskařů 2. poloviny 16. století. Pravděpodobně první verze svislých lišt s Vírou a Nadějí, Láskou a Spravedlností, Moudrostí a Umírněností, Statečností a Trpělivostí kombinovaných s vodorovnými lištami se Slávou a Vítězstvím, Svorností a Věděním, pochází z tiskárny Michaela Peterleho st. Studentka Peterlemu kromě těchto lišt, které se uplatnily zejména na velkoformátových jednolistech, hypoteticky připsala rovněž zpracování atribuované Ambroži Ledeckému, dochované torzovitě ve strahovském homiliáři, k čemuž se já osobně příliš nepřikláním. Další nápodoby našla s pomocí literatury i vyhledáváním v knihovědných databázích u Schumana st., Sedlčanského st., Dačických a Štrause. Snažila se popsat změny detailů motivů, kolísání úrovně zpracování a lišty slohově zařadit. Výřezy lišt pro přehlednost vložila přímo do textu a ještě připojila samostatnou rozsáhlou srovnávací přílohu.

Studentka občas bojovala se stylistikou, výsledný text by si pak zasloužil zejména v kapitole o lištách zapracovat na přehlednosti. Bohužel se nepodařilo vychytat všechny nepřesnosti a chyby (např. Jan Melantrich na s. 26), které vznikly zejména v závěrečné fázi psaní. Některé podkapitoly mohly být nazvány vhodněji (viz příklad výše o podkapitole 1.4.1). Co se týče poznámkového aparátu, měly být před odesláním textu do SIS opakované citace zkráceny, popř. použit odkaz „Tamtéž“.

Studentce se však podařilo v závěru předvést souvislou linii lišt pražských tiskařů, která vzhledem k rozsahu bakalářské práce (nebylo možné zkontrolovat naši kompletní tištěnou produkci 2. poloviny 16. století) může být v budoucnu doplněna dalšími nálezy. Charakterizovala motivické, stylové a slohové proměny a nebála se patřičně zhodnotit kolísavou úroveň jednotlivých zpracování lišt. Motiv křesťanských Ctností vyhodnotila jako víceúčelový, což odpovídá primární funkci (knižního) dekoru, a vyjmenovala žánry, ve kterých se s lištami setkala. To považuji na bakalářském stupni studia za více než dostačující.

Vzhledem k výše uvedenému bakalářskou práci Veroniky Borovkové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou **velmi dobře**.

V Praze dne 31. května 2022

Mgr. Jana Vlachová

Aspekt kv. Práce	Vysvětlení	Bodové hodnocení
Metodologie a věcné zpracování tématu	<i>Výzkumné metody byly vhodně zvoleny a práce dosáhla vytčeného cíle. Občas však odbíhá od tématu a rozbíhá se příliš doširoka.</i>	30/40
Přínos	<i>Práce je z oblasti nedostatečně zpracované.</i>	18/20
Citování, korektnost citování, využití inf. Zdrojů	<i>Opakované citace nebyly zkráceny. Autorka čerpala z vhodné dostupné literatury a z knihovnědných databází.</i>	16/20
Slohové zpracování	<i>Styl psaní je poměrně čtivý. Problém občas představuje logická návaznost textu. Odborné vyjadřování bývá slabší.</i>	10/15
Gramatika textu	<i>Gramatické chyby studentka postupně opravovala, přesto se příležitostně objevují.</i>	4/5
CELKEM		78/100